

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 2. maja 1857.

Gospodarske skušnje.

(Cvetje sadnih drevés obvarovati spomladanske pozeblin.) V francozkem vertnarskem časniku „Revue Horticole“ pripoveduje gosp. Massè, da drevesa zraven vélikih cest v Normandii in na Francozkem so večkrat vse polne sadja, ko druge, ki so od cest deleč preč, nič sadja nimajo. Cestni prah — pravi — se vleže na sadno cvetje in ga tako varuje pozeblin; cvetišče je tako silno nežno, da ga enmalo cestnega prahu čez in čez lahko odene in ta odeja ga varuje mraza. Tako misli gosp. Massè in zatega voljo priporoča, naj se cvetje sadnih drevés, kadar se je slane bati, pošupa z mervico cestnega praha, ali s pepelom, ali s plevami, ali z drobnim žaganjem itd. Ne hotli bi glave staviti, da to res pomaga; ker pa je skušnja lahka in dober kup — saj periše prahu se povsod dobi — naj se poskusi.

(Senéna voda — Heuthee — živež ali hrana telétom.) Gosp. Izidor Pierre na Francozkem priporoča, naj se senó (merva) s toplo ali hladno vodo popari, in ta voda potem piti daje. Tako se teleta lahko od maternega vimena navadijo navadne klaje. Da se poparjeno senó, poparjena trava, poparjeno perje zelja, pese, kopriv, plevéla itd. dobro prileže teletom, je že stara resnica, pa premalo jo gospodarji in gospodinje porájtajo. Naj bi jih ta novi opomin zdramil, da bi delali povsod tako; saj topla voda ni draga.

(Kako naj se špargelj ali bilúš sadi, da bode zlo rodoviten.) „Neue Erf.“ priporočajo takole: V prvi polovici mesca aprila ali malega travna naj napravi grede, kdor misli na novo špargelj saditi. Špargelj je kapital, ki veliko let donáša dobre činže, ker se v mestih kaj lahko prodá. Vsadijo naj se dve- ali triletne sadike, da boš več let potem špargelj reza!, tedaj veliko ga pridelal. Nikar naj te tedaj enmalo več dela ne opláši. Gréde za špargelj naj se seženj ali klaftro globoko prekopljejo in vés prostor dobro pognojí, da korenine, ki vsako leto globokeje rijejo, zmiraj dosti živeža najdejo. Dober gnoj si izberi, in tistega, ki delj časa terpi, globokeje pod zemljo spravi. Da pa tudi zrak, kateri gnoj sperstenuje, more globokeje pod zemljo, zrahljaj zemljo prav dobro. Suhljadi, tnalovine in drobnega trohnečega lesovja položi spod, da vsako leto, ko se ta šara globokeje v zemljo pogreza, se zemlja čedalje bolj rahljá in zraku pot pod zemljo odpira.

Vodéno steklo (Wasserglas)

za mnogoverstne hišne potrebe.

(Dalje.)

Povedali smo zadnjič iz česa se napravlja vodeno steklo. Danes bodemo razložili njegove najimenitnejše lastnosti.

V kropu se dá vodeno steklo vsake baže počasi raztopiti in sicer tako popolnoma, da ne ostane nič; v merzli vodi pa se topí tako počasi, da bi človek misliti utegníl, da je neraztopljivo.

Ako se gosto vodeno steklo namaže na kako reč, kakor, postavimo, na steklo, marmor, debel papir, kateri ga

malo ali celó nič ne popije, se kmali posuší in ž njim namazana stvar se sveti kakor firnež, — ali ne derží se dolgo svetla; sčasoma otamni in se včasih tudi razpoka; na zadnje se prevleče kakor z drobnim prahom.

Ena najvažnijih lastnost vodenega stekla je, da zaljepi ali zakita reči, ktere se ž njim namazejo, in razpokline terdo zamaši. Tako podobno je v tem limu, da bi vodeno steklo smeli rudninski lim imenovati.

Ako se vodeno apno zmeša s kakim prahom ali peskom ali s kako drugo stvarjo, ki se rada zdrobí, postane ta zmes tako terda kakor kamen, in vodeno steklo se potem v vodi ne raztopí več.

Posebno se vodeno steklo rado sprime s kredo, apnim peskom, marmorjevim prahom, apnom, košenim prahom, žgano glíno, cinkno belíno, gipsom itd.

Zatega voljo se rabi vodeno steklo za sledeče reči:

1. če se les ž njim namaže, ne zgorí v ognji, pa tudi zrak in moča takemu lesu nič ne škoduje;
2. zidovje v hišah in zunaj hiš se ž njim namaže, da je terpežniše;
3. kovine kakor železo in cink varuje rijè, steklo in porcelan se ž njim varuje;
4. da se perhko kamnje ne drobí na zraku;
5. hidravlično apno (to je, apno, kterege se voda ne prime) in cement se napravljata ž njim;
6. za natis na papir in drugo robo;
7. za lepivo ali kitanje steklene ali lončene posode, porcelana, kamnov in kovin (metalov).

1. Les

z vodenim steklom namazan ne zgorí, v vodi in na zraku ne trohni rad, ker je kakor pocinjen po verhu.

Kadar se les z vodenim steklom maže, naj se nikar ne vzame pregosta (zu concentrirte) maz, ampak vodeno steklo naj se raztopí v več vode, da je redkeje, in naj se potem raje večkrat namaže. — Tako, postavimo naj se 1 funt 33gradnega vodnega stekla (to je, takega, katero v 100 delih zapopada 33 delov terdega vodenega stekla, 67 delov pa vode) zmeša še s 5 funti vode. S tako redkim steklom naj se namaže les večkrat, pa vselej, preden se vdrugeč maze, naj se prvo mazilo posuší, h čemur je najmanj 24 ur potreba.

Kdor hoče z vodenim steklom namazani les še pofarbati, naj najprej 33 gradnega vodenega stekla stopí v 5 delih deževnice, potem naj pa pridene desetinko (deseti del) oprane krede ($\frac{1}{10}$ fein geschlämmte Kreide) in s tem naj les namaže; ko se je ta namaza posušila, se namaže še enkrat, pa v drugo se vzame nekoliko več krede; potem pa naj se namaže vtretjič tako, da tisto farbo, s katero hočeš les namazati, s terdim vodenim steklom zribaš.

Vse poslopja, posebno pa delavnišnice, hlevi, s škodljivimi pokrite strehe itd. se dajo ognja obvarovati, če se vsa lesena roba 3krat